

Det Fælles Tredje

Ida Schwartz ids@ucl.dk

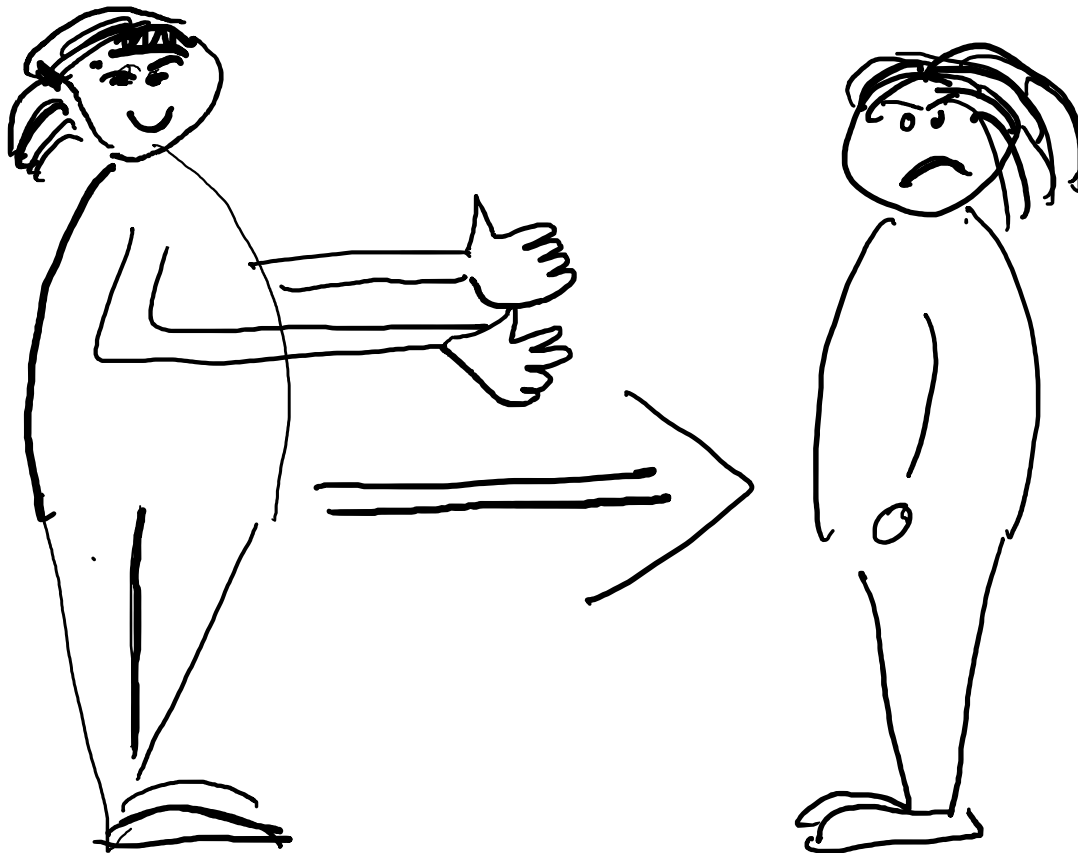
&

Morten Nissen mn@edu.au.dk

Et historisk tilbageblik

Det fælles tredje i socialpædagogisk og social arbejde

Hjælp som et problematisk forhold

Hjælp som almengjort fællesskabelse

Deltagelse i produktion af fælles livsvilkår kan anskues som en drivende kraft i både udvikling af fællesskaber, personlige livsmuligheder og forandring af samfundet.

Hvad vi ville

”Hvad nu hvis vi forstår kernen i hjælp som en fælles skabelse af gode betingelser for, at den enkelte kan være medskaber af en fælles social verden?”

Hvordan har et begreb om ”Det fælles tredje” udfoldet sig historisk indenfor socialpædagogik og socialt arbejde?

70'ernes kollektive produktions-og levesteder

Nødvendighedens pædagogik

Mange kan i begyndelsen have svært ved at komme op om morgenen, men hvis man har ansvar for malkning, er det helt klart at man ikke kan svinge. Det er også typisk at på det område kan man ikke argumentere for udsættelse af arbejdet. I dette ligger faktisk et af de pædagogiske fif, der er ved at dyrke landbrug. Nødvendigheden af den arbejdsindsats er så tydelig, du kan se og høre det, og de fleste får heldigvis lyst til at være med til arbejdet. (Hegland og Dueholm, 1981 s. 50)

Visioner om fælles tredje

- Øer af utopiske miljøer, der ofte betød eksklusion fra det omgivende samfund

Autoritær og deltagerorienteret pædagogik

Gruppens disciplinerende kraft

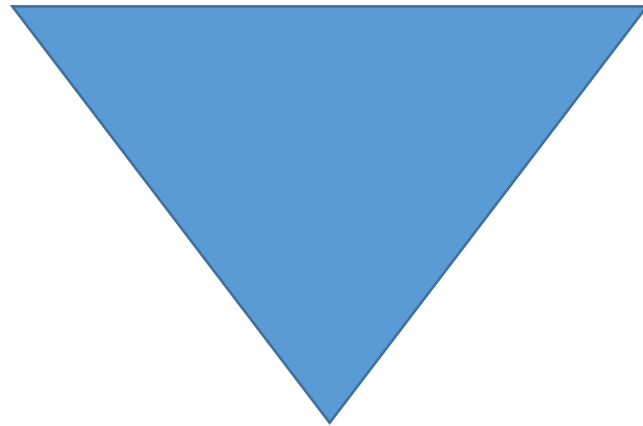
- Harald Rasmussen og Tvind

Det produktive arbejdets frigørende værdi

– Michael Husen

Benny Lihmes trekant

Subjekt 1
En hjælper

Subjekt 2
En hjælp-behøvende

Det fælles tredje

Skævvridning og vildveje

Det fælles tredje er både tredje og fælles

Det fælles tredje rummer to aspekter

1. En sag, som er reel og har (objektiv) betydning
2. Relationer og aktiviteter som er (subjektivt) meningsfulde

De to aspekter skal hænge sammen, ellers er det enten ikke 'fælles' eller ikke 'tredje' – og ofte hverken eller

Men de spaltes meget ofte fra hinanden

Det fælles tredje spaltes i to halve

1. *Aktivering* – hvor man anbringer folk i ‘normalt’ arbejde og stiller ‘normale’ krav om at tage ‘ansvar’ – uden hensyn til folks præmisser og forudsætninger (den ‘aktive socialpolitik’)
2. *Relationsarbejde* – hvor man udvikler ‘relationer’ og ‘dialog’ ved at invitere til aktiviteter som folk er tiltrukket af – uden hensyn til om indholdet er udviklende og fællesskabende

Det halve fælles tredje I – krav og ansvar

”Kravet om at yde noget er ikke kun til gavn for de velfungerende unge. Det er også til gavn for dem, der har det lidt sværere. For nogle år siden fik mange af dem blot nogle penge at leve for og blev så overladt til sig selv. Det betød, at en del aldrig kom ind på arbejdsmarkedet og endte med et liv i social isolation. **Kravet om aktivering betyder, at de nu får lov til at vise hvad de duer til**, og det giver selvtillid og mod på at gå i gang med en uddannelse eller et rigtigt arbejde”

Karen Jespersen: ”På vej mod ansvarssamfundet”, *Politiken*, 26. august, 1996

Det halve fælles tredje II – dialog og relation

”Den pædagogiske udfordring er således at skabe rum for udvikling og fornyelse, baseret på fælles handlinger og spændende aktiviteter. Udfordringen er med andre ord, at **gøre deltagelse i fællesskaber og gennemførelse af projekter mellem børn og voksne attraktive**”

Kargo, T., & Sandbjerg, S. (2012). Det fælles tredje i socialpædagogisk døgninstitutionspraksis. *Tidsskrift for Socialpædagogik*, (2), 11-21. s. 14.

Det fælles tredje spaltes i to halve

1. *Aktivering* – hvor man anbringer folk i ‘normalt’ arbejde og stiller ‘normale’ krav om at tage ‘ansvar’ – uden hensyn til folks præmisser og forudsætninger (den ‘aktive socialpolitik’)
2. *Relationsarbejde* – hvor man udvikler ‘relationer’ og ‘dialog’ ved at invitere til aktiviteter som folk er tiltrukket af – uden hensyn til om indholdet er udviklende og fællesskabende

Det fælles tredje kan splejSES igen: Agens

1. *Den fælles sag* ligger ikke fast, men emergerer – på den måde lærer vi af de udstødte at indrette os mere bæredygtigt
2. *Relationer* udvikles bedst hvis aktiviteten muliggør at positionerne kan ændres – og hvis aktiviteten har videre perspektiver

”Det gælder om at møde de unge på neutral grund og i bevægelse”
(Motto i Ama’r Total Teater, ca. 1990)

Aktiviteter og fællesskaber er ikke givne på forhånd og ikke isolerede – de er dynamiske og har forbindelse til verden (decentrerede)

Selvfremsstilling som fælles tredje

Problemet: Stigma eller tabu

Alternativet:

1. Enten 'deler' / taler man om sig selv til professionelle / i gruppe – og føler sig som taber (**stigma**)
 2. Eller også arbejder man med noget fælles tredje (**tabu**)
- er ofte knap så relevant i praksis – når man faktisk (også) mødes som 'borger' og 'professionel' når man arbejder med fælles tredje

Det bliver let til '**den liderlige luders princip**': Begge parter opfører et skuespil for at få tingene til at glide ("dette er ikke socialt arbejde men noget rigtigt") – **fra stigma til tabu?**

Eksempel: Sjakket (i 90'erne)

- Græsrodsbevægelse
- Unge fortalte om sig selv - i store projekter
- 'Vilde unge'
- Blev uomgængelige politisk

Selvfremsstilling som fælles tredje

Aktuelle forudsætninger

- Fra håndens til åndens arbejde
- Dokumentation er politisk magt
- Selvfremstilling er både elitekunst og allemandseje (fra Tove Ditlevsen til Glenn Bech og til Facebook og Instagram)
- Kulturændring: Folk 'kommer ud af skabet' med deres diagnose (fx 'stress')
- Teknologisk eksplosion af medier til selvfremstilling
- Etik: Fortrolighed og personlig selvkontrol er ikke nok (og nogle gange skadeligt)

Historisk

- Aktivismen rummer selvfremstilling som **almengørelse** (fra Pelle Erobreren via Grevinde Danner til LGBT+)

1 DR Lys på den lukkede
Se nu på DR TV

1 DR1 9 January 2021 · [Follow](#)

[Overview](#) [Comments](#)

Da Søren var indlagt på den lukkede psykiatriske afdeling gav en anden patient ham en gave, han aldrig vil glemme.
Søren har nu viet sit liv til at lindre livet for andre patienter på Rigshospitalets to lukkede afdelinger.

Most relevant ▾

Lotte Frank
Fantastiske dokumenterer.. 🙏 Håber og tror på Søren må blive et forbillede for vores tilgang til psykiske syge i samfundet.
Like Reply 2 y 11

Lone Andersson
Det er så stærkt godt. Han er en gave til os alle 🙏❤️❤️
Like Reply 2 y

[View 19 more comments](#)

[Write a comment...](#)

En 'gave' Søren aldrig glemmer // Lys på den lukkede

Like Comment Share 286 · 23 comments · 46K views

Niloy Yt · Follow
28 January at 13:44 · [See more](#)
The Day Ronaldinho Showed Zidane Who Is The Boss
The Day Ronaldinho Showed Zidane Who Is The Boss... [See more](#)

Explore more videos on Watch

- Home
- Live
- Shows

Søren Magnussen

5K friends • 18 mutual

Following

Message

Posts

About

Friends

Photos

Questions

Intro

🏢 projektleder at Frirum i Psykiatrien

📡 Followed by 1,629 people

Photos

[See All Photos](#)

Posts

🔍 Filters

Søren Magnussen

7h · 🌐

De fleste af os mener heldigvis!
At mennesker, der lider psykisk, "bare" er almindelige skønne mennesker, der lider psykisk!
Men dem, der lider alvorligt psykisk!
Synes bestemt ikke, de er skønne mennesker!
Men nærmest ensomme aliens til besvær, i en fremmed verden!
Det er vores pligt at opføre os på en måde, så mennesker, der føler sig som ensomme aliens til besvær, i en fremmed verden
Føler sig som smukke, ensomme aliens, der omsorgsfuldt, modigt og medmenneskeligt inviteres ind i en kærlig verden!

👍❤️👏 59

3 comments 3 shares

👍 Like

💬 Comment

🔗 Share

Selvfremsstilling: Nogle spørgsmål

- Løber teknologierne af med os?
- Tvinger politiske styrkeforhold?
- Binder 'kommercielle' hensyn (til at 'sælge' sin 'vare')?
- Er fremstillingen opbyggelig og respektfuld? Eller er den socialpornografisk gys og kitsch? Kortsigtet mig-mig-mig dyrkelse? Kommer stigma tilbage?
- Hvem er statister, hvem har hovedroller, hvem dirigerer?
- Hvem 'læser' / lytter / ser – og hvad bruger de det til?
- Hvad giver det adgang til på længere sigt?

Madretfærdighed som fælles
tredje

Madretfærdighed som social bevægelse

- Et program for unge i udsatte positioner
- Bekæmpe social ulighed gennem et fokus på madretfærdighed
- Pædagogik i balance mellem krav og frigørelse
- Flere faser: praktiske færdigheder omkring dyrkning og distribution af grøntsager, viden om et madsystem og skabelsen af personlige udviklingsrum

- Nielsen, M. K. (2018). *Changing lives through food and farming? An analysis of pedagogical practice, agency, learning and identity construction in the American youth food justice movement*. Ph.d. dissertation, Aalborg University.

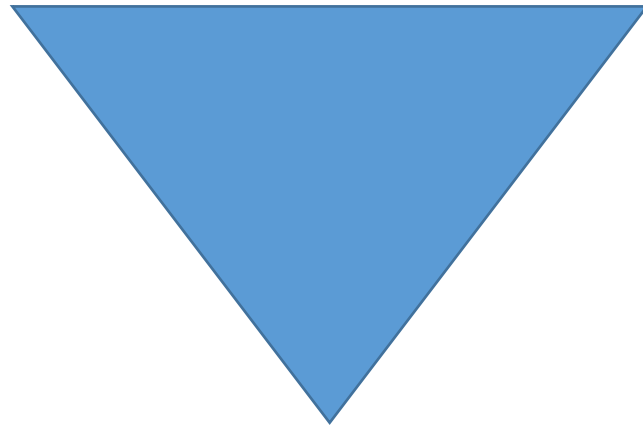
Engagement på mange forskellige måder

- Lommepenge, CV, arbejdserfaring og karriere
- Viden om madsystem: dyrkning, produktion og distribution af (u)sunde fødevarer lokalt og i USA
- Fokus på sammenhæng mellem immigration, fattigdom, livsstilssygdomme og social udsathed (og fremkomst af stolthed)
- Grøntsager i lokalmiljøet og madlavning i hjemmet
- Finde sin personlige stemme (selvfremstilling) og nye måder at leve på– fx stå frem som queer

Nuancering af begrebet fælles
tredje

Benny Lihmes trekant

Subjekt 1
En hjælper

Subjekt 2
En hjælp-behøvende

Det fælles tredje

Et bud på nytænkning

- Fællesskabende samarbejde om en sammensat sag
- Agens gennem deltagelse i et engagement om at gøre en fælles verden bedre – forbindelser mellem en samfundsmæssig, social og personlig sag
- Handlerum for udvikling af fælles livsbetingelser i hverdagslivet og/eller
- i relation til en verden i forandring – klima, biodiversitet og social ulighed
- Det fælles tredje som en sag, der kontinuerligt gentænkes og omskabes af deltagerne